

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Driestar educatief
T.a.v. het College van Bestuur
Postbus 368
2800 AJ GOUDA

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Datum 28 augustus 2023
Betreft Besluit macrodoelmatigheid nevenvestiging associate degree-opleiding
Pedagogisch Educatief Professional

Onze referentie
40420302

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht College van Bestuur,

Met de brief van 23 juni 2023, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 26 juni 2023, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional tevens als bekostigde opleiding te verzorgen in Apeldoorn.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 augustus 2023, kenmerk 2023/061, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional tevens als bekostigde opleiding te verzorgen in Apeldoorn.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Onze referentie
40420302

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nevenvestiging

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nevenvestiging Driestar educatief Deeltijd hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professional Apeldoorn	2023/061	14/08/2023

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 26/06/2023 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Driestar educatief om de hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professional als bekostigde opleiding te verzorgen te Apeldoorn (brief van 23/06/2023 zonder kenmerk). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. De commissie heeft omwille van de zorgvuldige besluitvorming op 17/07/2023 de beslistermijn verlengd tot 28/08/2023.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Driestar educatief om de hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professional als bekostigde opleiding te Apeldoorn te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de opleiding Pedagogisch Educatief Professional tevens in Apeldoorn vestigen. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree die in het Croho onderdeel Onderwijs is geregistreerd. De voorgenomen opleiding omvat 120 studiepunten en de aanvrager wil deze in deeltijdvorm aanbieden. De aanvraag is tegelijk ingediend met een aanvraag voor een vergelijkbare hbo Associate degree Didactisch Educatief Professional in Amersfoort die door de

Hogeschool Utrecht is ingediend (2023/057). De aanvragen zijn op grond van art. 5 lid 5 van de Regeling in samenhang beoordeeld.

De opleiding beoogt studenten op te leiden tot medewerkers in het brede jeugddomein (zoals het onderwijs, de gehandicaptenzorg en de jeugdzorg) die in staat zijn de doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen (leeftijdscategorie 2 tot 18 jaar) te stimuleren. Afgestudeerden moeten onder meer in staat zijn interventies vorm te geven zodat de ontwikkelingskansen van de betreffende kinderen geoptimaliseerd worden. De opleiding is opgebouwd rondom het beroepsprofiel van de Pedagogisch Educatief Professional en omvat vier beroepstaken: (1) leidinggeven aan jeugdigen, (2) begeleiden van leer-en ontwikkelingsprocessen van jeugdigen, (3) samen ondersteunen van de jeugdige en (4) werken aan kwaliteit en beleid.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een mbo-4, havo- of vwo-diploma.

Afgestudeerden van de opleiding kunnen verschillende functies in het brede jeugddomein uitoefenen, zoals onderwijsassistent, leraarondersteuner, coach, trainer en begeleider zorg.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie niet aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professional aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte beroept de aanvrager zich op de prognoses voor opleidingstypen en beroepsgroepen zoals deze zijn opgenomen in ROA's Arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS), de Spanningsindicator van het UWV (www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/spanningsindicator) en het arbeidsmarktonderzoek 'Doelmatigheidsonderzoek voor een nevenvesting van de Associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional in Apeldoorn: Driestar Educatief' dat door Tien Organisatieadvies is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2023).

De aanvrager beschouwt drie opleidingstypen en één opleidingssubsector die zijn opgenomen in ROA's AIS als relevant voor de voorgenomen opleiding Pedagogisch Educatief Professional, zijnde de opleidingstypen bachelor maatschappelijk werk, bachelor lerarenopleiding basisonderwijs, speciaal onderwijs en basiseducatie en bachelor onderwijskunde en de opleidingssubsector bachelor onderwijs.

De commissie neemt de door de aanvrager aangedragen opleidingstypen niet mee bij de beoordeling van de arbeidsmarktbehoefte omdat hier geen sterk verwante opleidingen in zijn opgenomen. De commissie is verder van mening dat de opleidingssubsector bachelor onderwijs geen representatief beeld geeft van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding omdat hierin ook de opleidingen in niet verwante opleidingstypen worden meegewogen. De opleidingen in dit opleidingstype leiden hun studenten op voor een substantieel andere arbeidsmarkt dan de voorgenomen opleiding.

De commissie acht het opleidingstype sociaal pedagogisch werk relevant omdat de reeds bestaande hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professional hierin is opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	6500	10	1.5	erg hoog
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte vervangingsvraag tot 2026	6900	10	1.6	laag
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte baanopeningen tot 2026	13400	20	3.1	gemiddeld
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026	10500	16	2.4	laag
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.97			groot
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.97			goed

Bron: ROA, AIS

De aanvrager beroept zich tevens op de prognoses van het ROA voor de beroepsgroepen leerkrachten basisonderwijs, onderwijskundigen en overige docenten, leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten, maatschappelijk werkers en sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. De commissie laat de door de aanvrager aangedragen beroepsgroepen leerkrachten basisonderwijs en onderwijskundigen en overige docenten buiten beschouwing omdat de voorgenomen opleiding studenten niet beoogt op te leiden voor beroepen in deze beroepsgroepen.

De commissie acht met de aanvrager de beroepsgroep leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor een substantieel deel van de beroepen binnen deze beroepsgroep, zoals kinderverzorgers en onderwijsassistenten. Uit de prognose van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	11000	8	1.2	hoog
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	verwachte vervangingsvraag tot 2026	29600	20	3.2	gemiddeld
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	verwachte baanopeningen tot 2026	40600	28	4.2	hoog
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.876			groot

Bron: ROA, AIS

Daarnaast acht de commissie met de aanvrager de beroepsgroep maatschappelijk werkers ten dele relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding slechts in aanmerking komen

voor een deel van de beroepen binnen deze beroepsgroep, specifiek de functies voor maatschappelijk werkers en specialistische sociale hulpverleners die te maken hebben met kinderen. Uit de prognose van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Tabel 3).

Tabel 3. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep maatschappelijk werkers

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Maatschappelijk werkers	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		8900	11	1.8	erg hoog
Maatschappelijk werkers	verwachte vervangingsvraag tot 2026		7300	9	1.5	laag
Maatschappelijk werkers	verwachte baanopeningen tot 2026		16200	20	3.2	gemiddeld
Maatschappelijk werkers	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.841				groot

Bron: ROA, AIS

Ten slotte acht de commissie met de aanvrager de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders ten dele relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding slechts in aanmerking komen voor een deel van de beroepen binnen deze beroepsgroep, specifiek het sociaal werk rondom en de begeleiding van kinderen. Uit de prognose van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Tabel 4).

Tabel 4. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		29700	11	1.8	erg hoog
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte vervangingsvraag tot 2026		27100	10	1.6	laag
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte baanopeningen tot 2026		56800	21	3.3	gemiddeld
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.863				groot

Bron: ROA, AIS

De aanvrager doet verder een beroep op de prognoses voor de opleidingssubsectoren bachelor onderwijs en bachelor gezondheidszorg en welzijn in de arbeidsmarktregio's Stedendriehoek en Noordwest Veluwe. De commissie is van mening dat de opleidingssubsectoren zoals deze zijn opgenomen in het AIS te veel niet en nauwelijks relevante opleidingen bevatten en daardoor geen representatief beeld geven van de specifieke arbeidsmarkt waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding werkzaam zullen zijn. Om deze reden laat de commissie de prognoses voor opleidingssubsectoren buiten beschouwing.

De commissie concludeert dat de prognoses die zijn opgenomen in ROA's AIS voor het opleidingstype en de beroepsgroepen die (ten dele) relevant zijn voor de onderhavige opleiding een positief beeld geven van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Pedagogisch Educatief Professional.

De aanvrager verwijst vervolgens naar de gegevens afkomstig uit de Spanningsindicator van het UWV betreffende de beroepsklassen pedagogische beroepen en zorg en welzijn beroepen op zowel een landelijke als regionale schaal (regio Stedendriehoek en Noordwest Veluwe). De commissie laat de door de aanvrager aangehaalde beroepsklassen buiten beschouwing omdat hierin te veel niet relevante beroepsgroepen zijn opgenomen, maar weegt de gegevens betreffende de hierboven betrokken beroepsgroepen wel mee. De commissie merkt op dat de arbeidsmarkt begin 2020 is gekrompen als gevolg van de coronacrisis en dat deze krimp vervolgens is omgeslagen naar een (zeer) grote krapte op de arbeidsmarkt die zichtbaar is bij alle beroepsgroepen en alle sectoren. Het feit dat de arbeidsmarktspanning bij de door de aanvrager relevant geachte beroepsgroepen als (zeer) krap wordt getypeerd is daarom niet onderscheidend. De commissie kent daarom minder gewicht toe aan deze bron en stelt vast dat zij een (zeer) kleine positieve indicatie geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Ten slotte beroep de aanvrager zich op het arbeidsmarktonderzoek 'Doelmatigheidsonderzoek voor een nevenvestiging van de Associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional in Apeldoorn: Driestar Educatief' dat door Tien Organisatieadvies is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2023). Het onderzoek bestaat uit twee deelonderzoeken. Het eerste deelonderzoek is gebaseerd op 13 interviews met (overwegend regionale) werkveldpartijen die hebben plaatsgevonden tussen maart en mei 2023. Tien van de respondenten werken in het onderwijs en drie werken in de gehandicaptenzorg. Twee van de respondenten werken voor delen van dezelfde organisatie. De resultaten van deze respondenten zijn ontdubbeld. Het onderzoek bevat een overzicht van de namen en functies van de respondenten en de bedrijven waar zij voor werken. De gespreksleidraad die gebruikt is bij het afnemen van de interviews is ook in het arbeidsmarktonderzoek opgenomen.

Tien van de geïnterviewden zijn positief over de opleiding, drie zijn overwegend positief maar met bepaalde bedenkingen en één is negatief. De meeste respondenten geven aan vanuit een reformatorische grondslag te opereren en geven aan dat zij graag medewerkers vanuit dezelfde denominatie aannemen. Deze respondenten geven veelal aan dat de vestiging van Apeldoorn waardevol is omdat er dan geen reis naar Gouda noodzakelijk is. Verschillende respondenten geven aan reeds medewerkers met het profiel van de opleiding in dienst te hebben. Eén respondenten twijfelt over de meerwaarde van een vestiging in Apeldoorn. Daarnaast geven twee van de drie respondenten die werkzaam zijn in de gehandicaptenzorg aan dat zij graag medewerkers zouden willen hebben die kennis hebben van meer dan alleen jeugdigen. De geïnterviewden is gevraagd hoeveel medewerkers zij per jaar zouden willen laten opscholen door middel van deze opleiding. Elf respondenten hebben hier antwoord op gegeven; één respondent heeft aangegeven geen behoefte te zien en één respondent heeft aangegeven geen inschatting te kunnen maken. Tien van de geïnterviewden geven gezamenlijk een opscholingsbehoefte ter grootte van 33 tot 54 medewerkers, maar geven geen tijdsindicatie waarin deze opscholingsbehoefte wordt verwacht; één geïnterviewde spreekt over een opscholingsbehoefte ter grootte van zes tot tien medewerkers per jaar.

Vier van de geïnterviewden hebben verder aangegeven hoeveel nieuwe medewerkers zij zouden willen aannemen met het profiel van de voorgenomen opleiding. Drie geïnterviewden geven aan een behoefte ter grootte van vijf tot negen vacatures te hebben, maar geven geen tijdsindicatie waarin deze vacatures verwacht worden; één geïnterviewde spreekt over een behoefte ter grootte van circa vier vacatures per jaar.

De commissie acht het onderzoek valide en navolgbaar en is van mening dat het onderzoek voldoende representatief om tot uitspraken over de behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding te komen. Om deze reden concludeert de commissie dat de interviews blijken te geven van een geringe arbeidsmarktbehoefte die overwegend bestaat uit een opscholingsbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Het tweede deelonderzoek in het arbeidsmarktonderzoek van Tien Organisatieadvies is gebaseerd op een online enquête onder 33 respondenten uit het werkveld. Het onderzoeksrapport van Tien

Organisatieadvies geeft aan dat er een bijlage zou moeten zijn van waar de bedrijven waar de respondenten van de enquête voor werken in zouden moeten worden vermeld. De commissie stelt vast dat deze bijlage niet in het onderzoeksrapport zoals het is aangeleverd bij de commissie is opgenomen. Dit maakt het onderzoek niet navolgbaar in de ogen van de commissie. Omdat het niet duidelijk is of de respondenten werkzaam zijn bij relevante organisaties en omdat het niet duidelijk is gemaakt of zij een relevante uitspraak kunnen doen over het aannamebeleid van hun organisatie, kent de commissie geen gewicht toe aan de resultaten van dit onderzoek.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Pedagogisch Educatief Professional. De commissie overweegt hierbij dat de prognoses in ROA's AIS weliswaar een positief beeld geven van de arbeidsmarktbehoefte, maar dat de gegevens uit de Spanningsindicator niet als onderscheidend kunnen worden beschouwd en dat de enquête in het arbeidsmarktonderzoek niet navolgbaar is. Ten slotte is de commissie van mening dat de geringe arbeidsmarktbehoefte, deels bestaande uit een opscholingsbehoefte, die uit het onderzoek van Tien Organisatieadvies naar voren komt te gering is om te kunnen concluderen dat de voorgenomen opleiding aansluit op een substantiële arbeidsmarktbehoefte zoals bedoeld in de Regeling.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De aanvrager onderbouwt de maatschappelijke behoefte op grond van de volgende bronnen: de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang/opleiding-en-ondersteuning-medewerkers-kinderopvang), het rapport 'Kijk op kinderopvang: Hoe ouders denken over de betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van kinderopvang' van het SCP (2018), de 'Voortgangsrapportage plan van aanpak lerarentekort' van het Ministerie van OCW (2017), een 'Brief van de ministers van onderwijs, cultuur en wetenschap en voor basis- en voortgezet onderwijs en media' (27 923, nr. 281), het artikel 'Effectieve inzet van ondersteuners in het onderwijs' van Onderwijskennis.nl (27 maart 2022), het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' van het kabinet Rutte IV (2021), het rapport 'Dalende doorstroom mbo-hbo: waarom stroomt een steeds kleiner aandeel van de mbo-studenten door naar het hbo?' van ResearchNed (2020), het rapport 'Professionals voor morgen: Strategische agenda Vereniging Hogescholen 2019 - 2023' van de Vereniging Hogescholen (2019), de kamerbrief 'Invulling van de motie van de leden Sahla en Maatoug over oplossingen voor geïdentificeerde knelpunten bij samenwerking tussen de kinderopvang en het onderwijs' van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs (26 april 2023) en het statement 'Samen sterker: Conclusie en statement van de Vereniging Hogescholen en de MBO Raad - betreffende de Associate degree' van de Vereniging Hogescholen en de MBO Raad' (2022).

De commissie laat de 'Voortgangsrapportage plan van aanpak lerarentekort' van het Ministerie van OCW (2017) en een 'Brief van de ministers van onderwijs, cultuur en wetenschap en voor basis- en voortgezet onderwijs en media' (27 923, nr. 281) buiten beschouwing omdat deze bronnen gedateerd zijn.

De aanvrager verwijst naar de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl), waar de wet innovatie Kwaliteit Kinderopvang wordt besproken. Een van de eisen die de wet stelt is dat iedere kinderopvanglocatie een aantal uur per dag dient te beschikken over een pedagogisch coach met een hbo diploma. Het rapport 'Kijk op kinderopvang: Hoe ouders denken over de betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van kinderopvang' van het SCP (2018, p. 11) stelt dat er ruimte is voor verbetering van de educatieve kwaliteit van de kinderopvang. Het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' van het kabinet Rutte IV (2021, p. 23-24) gaat ook in op de problematiek in de kinderopvang en geeft aan dat dit kabinet ook beoogde te investeren in kinderopvang door het gratis te maken. Dit plan zou de druk op de kinderopvang nog verder laten toenemen. De kamerbrief 'Invulling van de motie van de leden Sahla en Maatoug over oplossingen voor geïdentificeerde knelpunten bij samenwerking tussen de kinderopvang en het onderwijs'

van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs (26 april 2023) geeft aan dat de reeds bestaande opleiding Pedagogisch Educatief Professional een belangrijke rol speelt in het verlichten van de werkdruk in de kinderopvang en het onderwijs. De commissie constateert dat deze bronnen in samenhang blijken te geven van een maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Op basis van het artikel 'Effectieve inzet van ondersteuners in het onderwijs' van Onderwijskennis.nl (27 maart 2022) stelt de aanvrager dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kunnen helpen bij het inperken van het lerarentekort door verschillende onderwijstaken van leerkrachten te kunnen vervullen. Het artikel meldt dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding onder meer zelfstandig kunnen lesgeven en toetsen kunnen nakijken. De commissie volgt de aanvrager in de stelling dat deze bron blijkt te geven van een maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Op grond van het rapport 'Dalende doorstroom mbo-hbo: waarom stroomt een steeds kleiner aandeel van de mbo-studenten door naar het hbo?' van ResearchNed (2020), het rapport 'Professionals voor morgen: Strategische agenda Vereniging Hogescholen 2019 - 2023' van de Vereniging Hogescholen (2019) en het statement 'Samen sterker: Conclusie en statement van de Vereniging Hogescholen en de MBO Raad - betreffende de Associate degree' van de Vereniging Hogescholen en de MBO Raad' (2022) stelt de aanvrager dat er een algemene behoefte bestaat aan hbo Associate degrees. De commissie constateert dat deze bronnen blijken te geven van een algemene behoefte aan hbo Associate degrees, waar de voorgenomen opleiding een voorbeeld van is. De bronnen geven echter geen blijken van een specifieke maatschappelijke behoefte aan de voorgenomen opleiding.

De commissie concludeert dat de aanvrager op grond van het bovenstaande heeft aangetoond dat er een maatschappelijke behoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Pedagogisch Educatief Professional.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte, maar niet op een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet niet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

De commissie stelt op basis van de afbakening die de aanvrager heeft aangeleverd vast wat het verwante aanbod van de aangevraagde opleiding is. Verwante opleidingen komen inhoudelijk sterk overeen en leiden op tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Verder worden de instroomdoelgroep en de onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) meegewogen bij de afbakening.

De aanvrager acht de volgende hbo Associate degrees "verwant" aan de voorgenomen opleiding: Pedagogisch Educatief Professional (aangeboden door veertien instellingen), Educatief Professional Beroepsonderwijs (Aeres Hogeschool, Christelijke Hogeschool Windesheim, Hogeschool Rotterdam en Hogeschool van Amsterdam) en Didactisch Educatief Professional (NHL Stenden Hogeschool en Hogeschool Viaa). De aanvrager verwijst in het dossier enkel naar de instroom in het regionale aanbod (in Ede, Zwolle, Doetinchem, Utrecht en Wageningen) omdat zij van mening is dat Associate degrees een regionale functie hebben.

De aanvrager gebruikt in het dossier de term "verwant". Deze wordt door de commissie begrepen als vergelijkbaar met de door de commissie gebruikte term "sterk verwant" en "aanverwant".

De commissie is van mening dat de door de aanvrager genoemde hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professional sterk verwant is aan de voorgenomen opleiding. De instroom van de sterk verwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar sterk gestegen (zie Tabel 5, bijlage 2).

Verder is de commissie van mening dat de door de aanvrager genoemde hbo Associate degrees Educatief Professioneel Beroepsonderwijs en Didactisch Educatief Professioneel aanverwant zijn aan de voorgenomen opleiding. De instroom van de aanverwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar gestegen (zie Tabel 5, bijlage 2).

De commissie neemt de instroom in het onbekostigde onderwijsaanbod (zoals de hbo Associate degree Kinderopvang) niet mee in de onderstaande overweging omdat deze bij de commissie niet bekend is.

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van de (niet meegeleverde) instroomenquête die door Tien Organisatieadvies is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager. De aanvrager verwacht dat er in het eerste jaar 25 studenten zullen instromen en dat dit aantal in de daaropvolgende jaren tot ongeveer 40 studenten kan groeien. De commissie acht deze prognose hoog gezien de instroom in verwante opleidingen.

Vanaf 28/06/2023 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van Driestar educatief om de hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professioneel in Apeldoorn aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Op 05/07/2023 is er een zienswijze ingediend door de Regionale Alliantie Oost Werk (bestaande uit de Christelijke Hogeschool Windesheim, Hogeschool KPZ, Hogeschool Viaa, Saxion Hogeschool en Iselinge Hogeschool).

De indieners van de zienswijze geven allereerst aan dat er in de afgelopen jaren meerdere verwante Associate degrees zijn gestart in de regio Apeldoorn. De indieners geven aan dat de instroom in de door hen aangeboden verwante opleidingen ten dele bestaat uit studenten uit de regio Apeldoorn. Zij verwachten een deel van hun instroom, zeker de studenten met een reformatorische achtergrond, te verliezen wanneer de voorgenomen opleiding in Apeldoorn zou worden gevestigd. De indieners geven aan dat specifiek bij Hogeschool Viaa ongeveer 12% van de huidige instroom een dergelijke denominatie kent. Verder geven zij aan dat de instroom in de opleiding van de Hogeschool KPZ qua denominatie breed is en dat zij extra gericht zijn op het aanbieden van kleinschalig onderwijs met aandacht voor identiteitsvraagstukken. In het algemeen merken de indieners van de zienswijze dat de grenzen tussen denominaties in het onderwijs meer vervagen en dat hun studentenpopulaties verschillende achtergronden kennen. Zij stellen daarmee dat er voldoende aanbod is in de regio voor studenten met een behoefte aan christelijk-reformatorisch onderwijs.

De indieners geven vervolgens aan dat zij met de reeds bestaande opleidingen een groot deel van de door de aanvrager aangesproken arbeidsmarkt kan bedienen. Zij achten de gehandicaptenzorg het meest onderscheidende vakgebied, maar geven aan dat zijzelf ook bereid zijn dit aan te bieden als het werkveld hierom vraagt.

Ten slotte geven de indieners aan dat de vestiging van de voorgenomen opleiding mogelijk negatieve gevolgen zou kunnen hebben voor de hoeveelheid beschikbare stageplaatsen. De Hogeschool Viaa heeft momenteel al afspraken voor beschikbare stageplaatsen met reformatorische scholen. Deze stageplekken zouden mogelijk verloren kunnen gaan voor de opleiding van de Hogeschool Viaa wanneer de voorgenomen opleiding in de regio wordt aangeboden.

De commissie heeft de aanvrager op 06/07/2023 op de hoogte gesteld van de inhoud van de zienswijze en de gelegenheid gegeven om binnen tien werkdagen na ontvangst een reactie te geven. De aanvrager heeft op 17/07/2023 gereageerd. De aanvrager geeft hierin allereerst aan dat zij zichzelf als een landelijk opererende hogeschool beschouwt en studenten vanuit het gehele land bedient. De aanvrager meldt hierbij dat een deel van de instroom in de hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professioneel die zij in Gouda aanbiedt uit de regio Apeldoorn komt, maar dat een deel van de mogelijke studenten vanwege de afstand niet in staat is bij de aanvrager te studeren. Zij verwacht dat haar reformatorische denominatie ervoor zorgt dat er de andere aanbieders in de regio geen negatief effect op de instroom zou moeten worden verwacht.

Wat betreft de huidige instroom in de regio stelt de aanvrager een groot onbenut potentieel te zien. Zij geeft aan dat een van hun landelijke ROC-partners in de regio haar heeft gevraagd de aanvraag in te dienen omdat er een te lage doorstroom van studenten naar het hbo bestaat. De aanvrager heeft geen nadere stukken meegeleverd om dit te onderbouwen.

Wat betreft de reformatorische denominatie stelt de aanvrager dat de Hogeschool Viaa door de aanvrager als complementair wordt gezien omdat zij een verschillende christelijke denominaties bedienen en daarmee een eigen arbeidsmarkt hebben.

De aanvrager stelt verder dat zij inhoudelijk een uniek en onderscheidend profiel hebben aangezien de opleiding breed is ingezet op zowel onderwijs als zorg. De opleiding onderscheidt zich in de ogen van de aanvrager dan ook van de hbo Associate degree Didactisch Educatief Professional van Hogeschool Viaa.

Het negatieve effect op stageplekken dat door de indieners van de zienswijzen wordt benoemd doet in de ogen van de aanvrager geen recht aan de werkelijkheid. De aanvrager noemt verschillende scholengroepen die ook nu al voorkeur zouden hebben voor studenten van de aanvrager vanwege de religieuze denominatie. De aanvrager merkt op dat dit tot op heden geen effect heeft gehad op de beschikbare stageplekken voor (voornamelijk) studenten van Hogeschool Viaa en verwacht dat dit in de nieuwe situatie niet anders zal zijn.

Ten slotte merkt de aanvrager op dat de Christelijke Hogeschool Ede geen zienswijze heeft ingediend maar steun zou hebben uitgesproken, mede omdat dit een andere denominatie betreft.

De commissie stelt allereerst dat de vestiging van de voorgenomen opleiding in Apeldoorn mogelijk negatief effect kan hebben op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod. Het feit dat de aanvrager zichzelf als een landelijk opererende hogeschool beschouwt doet hier niet aan af. De commissie stelt vast dat de opleidingen van de instellingen in de Regionale Alliantie Oost Werk het afnamegebied van de regio Apeldoorn al kunnen bedienen.

De argumentatie dat de voorgenomen opleiding op de behoefte van organisaties met een reformatorische denominatie aansluit maakt in de ogen van de commissie niet dat zij geen studenten met een andere of zonder denominatie kunnen aannemen.

De commissie constateert dat de aandacht voor gehandicaptenzorg binnen de voorgenomen opleiding maakt dat de aanvrager ten dele aansluit op een andere arbeidsmarkt, maar dat dit niet maakt dat de overlap op het gebied van onderwijs en jongerenzorg met het bestaande opleidingsaanbod in de regio zonder meer kan worden weggewoven. Daarbij stelt de commissie vast dat twee van de respondenten bij de interviews hebben aangegeven van mening te zijn dat gehandicaptenzorg meer is dan werken met jongeren. De commissie denkt daarom dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding slechts een deel van de functies in de gehandicaptenzorg zouden kunnen vervullen.

Wat betreft de stageplekken stelt de commissie vast dat studenten uit de regio Apeldoorn die in Gouda bij de aanvrager studeren vaak al stage lopen in de regio Apeldoorn. Verder stelt de commissie vast dat de bestaande opleidingen in de regio in deeltijd worden aangeboden voor werkenden, waardoor de vraag naar stageplaatsen, die immers met name bedoeld zijn voor voltijdstudenten, beperkt zal zijn. De commissie verwacht dan ook dat realisatie van de nevenvestiging in Apeldoorn slechts een gering negatief effect zal hebben op de beschikbaarheid van stageplaatsen voor studenten van de bestaande opleidingen.

De commissie heeft bij criterium a geconstateerd dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat de voorgenomen opleiding Pedagogisch Educatief Professional aansluit op een arbeidsmarktbehoefte. Derhalve heeft de aanvrager evenmin aangetoond dat er ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professional te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P.M.M. Rullmann', with a stylized, cursive script.

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage 1:**Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging**

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Bijlage 2:

Tabel 5. Instroom eerstejaarsstudenten in verwant bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'18-'19		'19-'20		'20-'21		'21-'22		'22-'23	
		VT	DT	VT	DT	VT	DT	VT	DT	VT	DT
Ad Pedagogisch Educatief Professional (80142)	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Ede	9		20		23		31		41	
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere	21		36		27		91		73	
	Driestar educatief (15BK), Gouda			78		44		51		51	
	Fontys Hogeschool (30GB), 's-Hertogenbosch	40		56		61		49		40	
	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven	65		32		17		32		27	
	Fontys Hogeschool (30GB), Sittard-Geleen			30		41		39		47	
	Fontys Hogeschool (30GB), Tilburg	51		52		55		38		26	
	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen	43		29		26		29		24	
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), 's-Gravenhage							84		56	
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Dordrecht									46	
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Haarlem							45		60	
	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar (21UG), Alkmaar	13		1		41		21		41	
	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar (21UG), Amsterdam	14	11	26	5	29	19	22	34	24	30
	Hogeschool KPZ (001C), Zwolle	95		95		97		74		47	
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam	58	18	53	27	80	30	73	35	87	44
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen					29		51		60	
	HZ University of Applied Sciences (21MI), Vlissingen	29		56		41		58		42	
	Iselinge Hogeschool (09OT), Doetinchem			41		36		34		43	
	Marnix Academie (10IZ), Utrecht							36		64	
	Saxion Hogeschool (23AH), Enschede	18		37		16		29		34	
Ad Didactisch Educatief Professional (80166)	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Groningen					22		30		28	
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden					29		51		43	
	Stichting Hogeschool Viaa (22HH), Zwolle									15	

Ad Educatief Professional Beroepsonderwijs (80167)	Aeres Hogeschool (30TX), Wageningen	16	6	16	31	19				
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle				21	27				
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam	8	14	14	22	8				
	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam	15	14	14	10	3	5			
Totaal Instroom	72	452	79	629	109	698	95	1026	114	1041

Bron: DUO